

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Felmentették

Manoilescu Mihály volt pénzügyi államtitkárt, akit a kormány az államviztsága elleni büntetellel és a kormányforma erőszakos megváltoztatásának kísérletével vádolt. A legsúlyosabb váddal illették, amely, ha sikerült volna bizonyítani, kőtörték volna a nyakát nemcsak Manoilescu-nak, hanem lehetetlenné tették volna az egész ellenzékét. Ezért volt ez a per par excellence politikai per, ahol a vádlott az egész ellenzékét szimbolizálta.

A pártatlan, szigorú és politikai befolyásoktól ment hadbírósg felmentette az ellenzékét. Az ország közvéleménye a felmentő verdiktet már a vádaláthelyezés pillanatában meghozta. Pedig a kormány Tatarescu nyilatkozatától kezdve a volt trónörökösről szóló szegényteljes röpiratig minden eszközt igénybe vett, hogy a közvéleményt a maga érdekében befolyásolja.

A hangulatkeltés és az izléstelen „leplezések” minden válfajával küzdött a maga ártatlanságának megőrzéséért. Mert a kormány politikája állott szemben a közvéleménnyel. A közvélemény erősebbnek bizonyult és a hadbírósg felmentő ítéletével a vádlottak padjára ültette a kormányt.

A vádlottak padjára ültette, hogy számon kérje tőle az erőszakosságokat, felelősségre vonja az ostromállapottal, cenzurával, polgári jogok elkobzásával, véleményelfojtással való kormányzásáért. Hagyjon fel a kormány a struccpolitikával, nyissa ki a szemét, igyekezzék a saját orrán túl is látni és megdöbbenő kép fog eléje tárulni uralma eredményeiről. Az országnak mindenfelé a világon vannak követéssel, diplomáciai kirendeltségekkel és ha Bratianu nem érne rá külföldi lapokat olvasni, ezek jelentéseiből kötelesek volna informálódni az idegen államok véleményéről a mostani kormányzati rendszer felől. Napkeletől napnyugatig az egész világszerte olyan ügyeinkkel foglalkozik, amelyek nem válnak diszere az országnak. Ez pedig a kormányunk a büne. Annak a kormányunk, mely ahelyett, hogy a zülált gazdasági viszonyokkal törődne, az országot képessé tenné a külföldi tőke bizalmának felkeltésére, az alkotmányos rend és nyugalom légkörét teremtené meg, a polgári érvényesülés és jólét feltételeit biztosítaná, az állampolgárok megelégedettségét előmozdítaná, az egyenlőség uralmát rendeztesítene, a kisebbségek jogos igényeit kielégítené, egyszóval az ország konszolidálása és előrehaladása érdekében dolgoznék. — mindezek helyett peres ügyről nyilatkozatokat gyárt, melyekkel prejudikálni szándékozott, röpiratokat szerkeszt, melyek csak egyenére válnak és politikai perket inszenál, melyek visszafelé sülnek el.

A hadbírósg nem hozott marasztaló ítéletet a szökehadju gyermek nevében az ellen, aki nagyon szereti hazáját és aki nagyon szereti azt, aki a király atyja. A felmentő ítélet egyben a kormány elítélése. Levonhatja a következményeket belőle.

Óriási tűz pusztított Gyertyámoson amely néhány óra alatt elhamvasztotta a gőzmalmot

Gyertyámos, nov. 16.

Tegnap délután néhány perccel négy óra után tűz keletkezett a gyertyámosi hergergőzmalomban és rövid idő múlva az egész hatalmas épület lángokban állott. A tűz a szítalógépeknél ütött ki és eddig nem sikerült megállapítani, hogy mi okozta. A gyertyámosi tüzoltóság azonnal kivonult, de segíteni nem tudott, mert a malomépület maga az első pillanatban menthetetlennek látszott. Ezért Kreppel Si-

mon vezetésével működő tüzoltók csupán arra szorítkoztak, hogy a malom közelében álló raktárhelyiséget mentésük meg. Ez sikerült is. A malomépület és az összes gépek a tűz martalékává lettek. A kár meghaladja a tízenkét millió leit, mely azonban biztosítás révén megtérül. A leégett malom részvénytársaság tulajdonát képezte. A malomüzem kényszerű szünetelése folytán száz munkás maradt munka nélkül.

A miniszterelnök a régenstanács előtt

Hamis eskü vádja miatt feljelentették a Viitorul

Bukarest, nov. 16.

A Manoilescu-ügyben a hadbírósg adta ki ítéletét, mellyel a volt pénzügyi államtitkárt három szavazattal kettő ellenében felmentette. A felmentés a hallgatóság körében leirhatatlan örömet váltott ki és valamennyien a védőkkel együtt odasiettek Manoilescuhoz, akit átöleltek és lelkesen ünnepeltek. Bratianu Jonel miniszterelnök lakásán tegnap délelőtt tízenegy órakor a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amely a Manoilescu-üggyel állott kapcsolatban. A minisztertanács után a következő hivatalos kommunikét adta ki a sajtó részére:

A második hadtest hadbírósga három szavazattal kettő ellenében felmentette Manoilescut.

Amikor a kormány Manoilescut a bíról fórum elé utasította, szükségesnek látta, hogy már az első kísérletnél példát szolgáltatson és a későbbi, komolyabb, valamint az állam biztonságára nézve káros próbálkozásoknak elejét vegye. A hadbírósg azonban nem vette te-

kintetbe ezt a szempontot és ennek következtében alkalmazza. Abból a magasztartásból, amelyet mostantól kezdve fognak tanusítani azok, akik eszközökkel nem riadnak vissza még attól sem, hogy magának az államnak a sorát is szerencsétlenségbe döntse, lesz majd megállapítható vajjon helyénvaló volt-e a hadbírósg türelme.

A hozott ítélet minden esetre lezárta ezt a speciális esetet, de nem okozhat semmiféle változást a kormány ama elhatározásában, hogy a törvény szigorú alkalmazását ne követelje bárkivel szemben, aki kísérletet tesz a közrend és az állam biztonságának megzavarására.

A minisztertanács után Bratianu Jonel délután kihallgatáson jelent meg a régenstanács előtt és beszámolt a Manoilescu-per lefolyásáról. Az immár befejezést nyert pernek epilógusa lesz az a bünvádi feljelentés, amelyet Popovici Mihály volt miniszter tett a Viitorul ellen, mert a liberális lap azt állította, hogy Popovici a hadbírósg előtt hamis esküt tett.

Lezuhant

a töltésről egy tehervonat

Marosvásárhely, nov. 15.

Halálos kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt tegnap a marosvásárhelyi helyiérdekű vasut vonalán Mezőberkenye állomás közelében. A harmadik számú őrbáznál egy tehervonat, amelyet két mozdony vontatott, eddig ismeretben okból kisiklott és a töltésről lefordult. A lezuhanó mozdonyok magukkal rántották az utánuk csatolt teherkocsikat és a mozdonyok személyzetét is maguk alá temették. A mentési munkálatok azonnal megindultak és a romok közül elsőnek Kovács László fűtő borzalmasan összeroncolt holttestét emelték ki. Életveszélyes sebesüléssel és eszméletlen állapotban szedték ki a romok alól Nicola János és Csiki István. A szerencsétlenség helyszínére bizottság szállott ki, de a szerencsétlenség okát eddig nem tudták megállapítani. A tehervonat enkorropát szállított, amely a szerencsétlenség következtében a kocsikból kiömlött és teljesen hasznavehetetlen lett.

Egymillió dollár erejéig beperelték Reinhardt

Newyork, nov. 14.

Reinhardt, a híres színigazgató, Amerikába érkezett, hogy megkezdje új amerikai turnéját. Diadalmasnak tervezett útja azonban kínos incidenssel kezdődött. Ugyanis amint partra lépett, a clevelandi törvényszék tisztviselője várt rá és átnyújtott neki egy idézést november 16-ra. A törvényszék Reinhardtot abban a kártérítési perben idézte meg, melyet Minor Filip amerikai színháztulajdonos indított ellene egy millió dollár erejéig. Minor keresetében előadja, hogy Reinhardt annak idején szerződést kötött, mely szerint Reinhardt csak Minor színházában játszhatik és Miracel első előadásának jogát neki adja. Reinhardt tagadja, hogy Minorral ilyen megállapodást létesített volna, mindazonáltal a per eldőléseig turnéját nem kezdheti meg.

UJABB NAGY ÉRTEKPAPIRPA-NAMA. Prágából jelentik: A Pravo Lidu újabb értékpapírpanamáról ír, amelyet egy prágai nagybank követte el osztrák-magyar hadikölcsönkötvényekkel. Az intézet összevásáraól rengeteg lebélyezettlen hadikölcsönkötvényt, azokat eszeshlovák állampolgárok tulajdonaként jelentette be és a pénzügyminiszteriumban így vételezte jegyzékbe. A banknak ez leg-alább százmillió cseh koronát jövedelmezett. Legközelebb interpellálni fognak ebben az ügyben a prágai kama-rában.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3.21. Párisban 15.80

Temesvári magánárfolyamok 1927 november 16-án reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)
Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznem, a második áruban a harmadik bankjegyet közporkurzuson.
Angol font: 788 00—788 50—789 00, dollár: 161 00—161 25—160 50,
dinár: 2 85 külföldi, 2 80 belföldi, 2 80 effect, hollandi forint 64 90—
65 00—65 00, francia frank: 6 35 6 38—6 40, olasz lira 8 82 8 84 8 85,
cseh korona: 4 79 4 80—4 70 osztrák schilling 22 80—22 85—22 90, német
márka 38 60 38 65—38 80, magyar pengő: 28 35—28 37—28 40, svájci
frank: 31 15—31 20—31 30.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományos cég árai.)

Buza 710, rozs 400, takarmányárpa 610, sörárpa 700, ó tengeri 570,
új tengeri 430, új tengeri novemberre és decemberre 445, decemberre és
januárra 460, zab 505, bab 805, burgonya 220, korpá 420, lóhere 46 lei.
Írányzat tartott.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4
Telefonszámaink:
Szerkesztőség: 2-52
Kiadóhivatal: 2-52
Felelős szerkesztő lakása: 2-42
Nyomda: 10

Cím és rang de fizetés és mód nélkül

Temesvár, november 16.

Az összes erdélyi táblabírákat érdeklő panaszt tárgyalt tegnap a temesvári közigazgatási bíróság. Kepes Miklóst a nagyváradi ítélőtáblánál működő táblabíró a magyar kormány 1917-ben kuriai bírói címmel és jellel ruházta fel. Ebben az állásban a Consiliul Dirigent megerősítette. Amikor 1924-ben a bírói szervezet egységesítéséről szóló törvényt meghozták, az igazságügyminiszter elismerte Kepes Miklós kuriai bírói címét és jellegét, azonban csak táblabírói fizetését folyósította. Kepes Miklós erre pert indított az igazságügyminiszterium ellen és kérte, hogy kuriai bírói illetményeit az állam fizesse meg. A semmitől a temesvári ítélőtáblát delegálta a panasz tárgyalására. Murarescu Vichentie dr. államügyvéd felszólalása után a tábla elhalasztotta a döntés kihirdetését.

Létics szerb püspök Temesvárott. Létics György dr. szerb püspök tegnap a Simplonnal Nagyikindáról Temesvárra érkezett. A püspök november huszonnegyedikig marad bányai hívei körében. Ma Létics dr. püspök Szent-György ünnepén a szentgyörgyi kolostorban ünnepi misét mond, holnap pedig Dézsánfalvára és Kisgábra utazik hívei meglátogatására. Vasárnap a belvárosi szerb templomban ünnepélyesen ünnepelték a püspököt.

Igazságügyi kinevezések. Bukarestből jelentik: A hetek előtt elhunyt Fischer János táblabíró helyére a temesvári városi járásbíróshoz Tarcinus Vazul botosanti törvényszéki albirót nevezték ki. A billéi járásbíróshoz a nyugalomba vonult Pálffy Dezső dr. táblabíró helyére Popa Nistor dr. szamosújvári járásbíró helyezték át, míg Oravicára Storecu György jalomitai törvényszéki bírót az ottani törvényszékhez nevezték ki.

Egységes ellenzéki blokk. Bukarestből jelentik: Jorga tanár szívélyes hangú levelet intézett Maniu Gyulához és Averescu tábornokhoz, amelyben hivatkozik a mai politikai helyzetre és az egységes ellenzéki blokk eszméjét veti fel. Averescu és Maniu már legközelebb tanácskoznak ebben a kérdésben.

Uj rendőrfőnök Oravicán. Bukarestből jelentik: Voican Konstantin, az oravica rendőrség parancsnokát, a belügyminiszter szolgálati érdekből Baltiba helyezte át, míg Popescu János Rosiori de verdei rendőrfőnököt az oravica rendőrség vezetésével bizta meg.

A Temesvári Magyar Nőegylet ma délután öt órakor a Józsefvárosi Polgári Kör helyiségében választmányi ülést tart. Az ülésen a Mikulásnapiteadé után rendezését beszéltek meg.

A LEGSZEBB PASZTELLEK és legművészebb rézkarcok a legolcsóbban szerezhetők be Fereny Valér és Sárossy Eta asszony képiállításán a Weisz-palotában.

A temesvári előkelő közönség találkozóhelye a

Kobelt-bar

Csütörtök, szombat, vasárnap öt órai teadélután táncos. Szives pártfogást kér
Friedmann Andor

Ha a kormány tulmegy hatáskörén az előző parlament mandátumait is felülbíralja

Temesvár, nov. 16.

Spineantu Jenő aradi segéd-tanfelügyelőt az Averescu-kormány idején képviselővé választották, aki megtartotta segéd-tanfelügyelői állását is. Amikor a Bratianu-kormány uralomra került, Spineantut megfosztották segéd-tanfelügyelői állásától az az indoklással, hogy mint volt képviselő ez az állása összeférhetetlen. A tanfelügyelő panasza folytán tegnap foglalkozott az ügyvel a temesvári ítélőtábla mint közigazgatási bíróság és

Subtire Jonel dr. jogi érvekben gazdag beszéde után magáévá tette fejtetéseit és kimondta, hogy Spineantu állása nem összeférhetetlen a képviselőséggel. Elsősorban már nem képviselő, másrészt egy utána következő kormánynak nem áll módjában az összeférhetetlenséget egy volt képviselővel szemben megállapítani, ha erre a megállapításra egyedül illetékes fórum a kamara validáló bizottsága a mandátumot érvényesítette. Ezért Spineantut állásába visszahelyeztette.

Nedeanu adóztatásának bosszúja már jelentkezik a házbéremelések formájában

Temesvár, november 16.

Schappesz Márton nagyszebeni lakos, temesvári háztulajdonos az adókiadás alkalmával több adóval illették, mint amennyi a házbérbéremelés, azon az alapon, hogy a bérbeadott lakások az értékükönél alacsonyabb bérbéremelésért vannak kiadva. Schappesz erre Mateu Simon ügyvéd útján a lakbérleti törvényre való hivatkozással a temesvári lakbérleti bizottságtól a lakók által fizetett bérek felemelését kérte azaz, hogy a jelenleg érvényben levő lakbérleti törvény alapján a lakók kötelesek az adóter-

hekhez és a javítási munkálatokhoz hozzájárulni. A lakbérleti bizottság tegnap foglalkozott ezzel a rendkívül érdekes kérelemmel, amely a legelsőközül való volt a hasonló kérelmek sorából. A bizottság helyt adott a háziur kérelmének és a bérlők bérbéremelését nyolcvan százalékkal felemelte. A bizottság megállapította, hogy a háziurak joga van a bérbéremelés a költségek arányában felemelni, amennyiben a lakók nem fizetnek még a törvényben előírt bérbéremelés maximumát. A döntés olyan esetekre vonatkozik, amikor külön szerződés szabályozza a bérbéremelés nagyságát.

Két nap alatt három áthelyezés ért egy főszolgabíró, akit tudta nélkül nyugdíjaztak

Temesvár, november 16.

Chirila Jusztin kishonori főszolgabíró 1927 június huszonharmadikán a belügyminiszter táviratilag Sepsiszentgyörgyre helyezte, ahonnan honnora járásba vezényelték szolgálatára. A főszolgabíró képtelen volt sahalandrai állását elfoglalni, mert az irodára nem volt megfelelő helyisége. Szeptember huszonkilencedikén a hivatalos lapban megjelent rendelet szerint Chirilát, mint az alsófehérmegyei igheui járás főszolgabíróját

nyugalomba helyezték, anélkül, hogy Chirilának halvány sejtelve lett volna arról, hogy öt igheui járásba áthelyezték volna. Subtire Jonel dr. Chirila jogi képviselője kérte a temesvári közigazgatási bíróságtól, hogy a nyugdíjaztatásig terjedő időre honnan kapja meg a fizetését? A rendkívül furcsa ügyben a közigazgatási bíróság nem tudott dönteni, mert a belügyminiszteri iratok a központi nyugdíjbizottságnál vannak és a döntést az iratok megérkezéseig elhalasztották.

Az amerikai magyarok vezérének temetése. Newyorkból jelentik: Berkó Géának, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztőjének temetése óriási részvétellel ment végbe a newyorki református templomból. A temetésen sok ezer amerikai magyar jelent meg és a ravatalon négyszáznál több koszorút helyeztek el. A koporsót az amerikai magyarság vezérei vitték. A szertartásnál Sámson Mária és Vajda Frigyes operaénekesek énekeltek. Széchenyi László gróf amerikai magyar követ a követtség és a magyar konzulátusok teljes személyzetével jelent meg a temetésen. Az Amerikai Magyar Népszava vezetését Berkó Géza özvegye veszi át.

* Faragott csillárok. asztali, álló és függő lámpák, domboru butordíszek készülnék eredeti tervek szerint Szánthó László szobrász műtermében, III., Király utca II. szám.

Leszállított kiviteli illeték. Bukarestből jelentik: Tegnap királyi rendelet jelent meg, amely november tizenötödiktől kezdve szabályozza a szarvasmarha és a sertés kiviteli díját. Az új kiviteli illeték a szarvasmarha darabja után az eddigi ezerkétszáz lei helyett nyolcszáz lei és a sertés után százhusz lei. A kiviteli illeték leiben rovandó le.

A Farmacon-csödtömeg értékesítése. A Farmacon-csödtömegben a csödválasztmány tegnap délután ülést tartott, amely a csödtömeg értékesítésével foglalkozott. A Farmacon-csödtömegnek megvételére csak a Gea-Kraver gyár tett ajánlatot és az egész tömegért mindössze egy millió leit ajánlott fel. A csödválasztmány ezt az ajánlatot nem fogadta el és elhatározta, hogy újabb módzatot keres az árak értékesítésére. Előreláthatólag osztályonként fogják az árakat eladni.

Decemberben megkezdik az adóösszeírást. Bukarestből jelentik: A kormány által elrendelt és decemberben eszközözendő új adóösszeírással kapcsolatban az összes pénzügyi vezetőfelügyelők közbenjöttével értekezlet volt a pénzügyminiszteriumban. Bratianu Vintila pénzügyminiszter utasítást adott, hogy az összeírást tapintatosan vigyék keresztül, mert az összeírásnak nem adóemelés a célja, hanem sok sérelmet és az adókiadásokkal kapcsolatos méltánytalanságot akar helyrehozni. A ház- és földadó költségvetési előirányzata az 1927. évi egy-milliárd négyszázötvenmillióval szemben négyszázmillióval kevesebbet tűntet fel. A házbérbéremelés utáni kiadásoknál szigorúan figyelembe vevendők a lakbérleti szerződések. Az adóösszeírás december tizedikén veszelődött az egész országban.

A Magyar Dalárda előadása. A Magyar Dalárda műkedvelői ma este mutatják be az erzsébetvárosi Novotny-féle teremben Molnár Ferencnek Doktor ur című vígjátékát. Jegyek elővételben, valamint a pénteken este és vasárnap délután négy órakor tartandó előadásokra a Moravetz-féle könyvkereskedésben, azonkívül az előadások megkezdése előtt a napi pénztárnál kaphatók.

HUSZADIKAN VÉGE VAN Fereny-czyk képiállításának a Weisz-palotában.

A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület műkedvelői szombaton és vasárnap nagy sikerrel játszottak Csiky Gergelynek Nagymama című háromfelvonásos vígjátékát. A főszerepekben Hajós Gitta, Ferry Aranka, Wessely Erzsébet, Pilsák Ilus, Megyeri József, Jung Mihály és Scholz Ervin játszottak és a közönség úgy nekik, mint a darab többi szereplőinek sokat tapsolt. Az előadást vasárnap délután négy órakor megismétlik az egyesület Tigris-utcai helyiségében.

Követelien mindenütt ingyen

AMITIÉ-bélyeg.

Öngyilkos szabadkőműves nagymester. Rómából jelentik: Az olasz szabadkőműves páholy egykori nagymestere, Palermo Raul Palermo öngyilkosságot követett el. Állapota teljesen reménytelen.

* Kályhák, kályhaellenzők, hálvahas, email- és alumíniumúru leszállított áron kapható Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.

Csödkérvények Kutterer Kálmán ellen. Kutterer Kálmán, Józsefvárosi Hunyadi uti nőidivat kereskedő ellen a Temesvári Bank százezer lei tartozás miatt a temesvári törvényszéknél a csödtömeg elrendelését kérte. Azonkívül még egy bukaresti cég is nyújtott be hasonló kérelmet, melyet azonban formai hibák miatt elutasították. A bíróság a Temesvári Bank csödtömegének tárgyalását elhalasztotta.

A szovjet kizárja saját vezéréit. Londonból táviratozzák: Moszkvai jelentések arról számolnak be, hogy a kommunistapárt végrehajtó bizottsága végleg elhatározta Trotskij és Zinovjev kizárását. Ezenkívül több magasrangú tisztviselőt is megfosztottak tisztségüktől. Ezek között van Kamenev, Rakovszki, Smilga, Ovdofinof és Ardev.

* Belé-ődi nélkül láthat teljes estét betöltő variete műsort a Pa'ace-kávéházban; 16 tól részben új műsor. Szolid kávéházi árak Vasárnap délután 5 órai műsoros tea.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Winternitz

szőrmebundák, kabátok, ruhák

Belváros

Lloyd-sor, Löffler palota

Telefon 906

Telefon 906

Bécsi trikot-jumperruhák egyedüli lerakata

Kabátelmék 198.- leitől
Barchendek 39.-
Ing-zefirek 37.-
Vásznak 29.-

Csak néhány napig!

HERMAN SINGER

Józsefváros, Skudie-t r 3. szám.

ELHALASZTJÁK A NEMZETI PARASZTPÁRT KONGRESSZUSÁT. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt központi végrehajtó bizottsága a gyulafehérvári gyűlés betöltésével kapcsolatban gyűlést tartott, a melyről jelentést küldött az összes lapokhoz. A kommunikében a bizottság kijelenti, hogy a Gyulafehérvári örszervezett kongresszust bizonytalan időre elhalasztja, de azt minden valószínűség szerint december hó huszadikán Gyulafehérvárott tartja meg. November huszadikán a nagygyűlés helyett a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága Bukarestben ülést tart, amelyen részt vesznek a parlamenti tagok is, valamint minden megyei szervezet két-két taggal szintén képviselteti magát. Az összes fővárosi lapok híradása szerint a kormány tegnap hivatalosan is értesítette a nemzeti parasztpártot a vasárnapi nagygyűlés betöltéséről. A kormány csak arra adott engedélyt, hogy a pártkörben szűkebbkörű összejövetelt tartsanak a párt vezetők.

Festőművészeti szabadiskola. Varga Berci festőművészeti szabadiskolája — melyről már megemlékeztünk — hetek óta működik és az érdeklődés olyan nagy, hogy a tanfolyamokat a délelőtti kurzussal kellett kibővíteni. Az előadások délelőtt 10—1, délután 3—6 és este 6—9 óra között vannak. Hétfőn, szerdán és pénteken 9—11 között a növendékek aktstudiókat rajzolnak. Varga Berci festőművészen kívül Podlipny Gyula, a Szinyey-Merse-díjjal kitüntetett festőművész is oktat. A növendékek rajzot, festést, anatómiát, perspektívát, általános művészeti ismereteket és műtörténelmet tanulnak. Az iskola Szada 3 August (Andrássy-ut) 4. szám alatt van, ahol bővebb felvilágosítás kapható.

Köztisztviselő-e a kereskedelmi kamara alkalmazottja. Herbay Jenő, a dévai kereskedelmi és iparkamaránál állott főkönyvelőigazgatói minőségben alkalmazásban. Tavaly novemberben hirtelen elbocsátották. Herbay a temesvári ítéletáblánál mint közigazgatási bíróságnál állásába való visszahelyezése iránt panaszt indított. A tábla előtt Goiti Dezső dr. képviselte Herbayt. Előadta, hogy Herbay köztisztviselőnek tekintendő, így tehát az állami tisztviselőkre vonatkozó eljárás lett volna mérvadó. Kérte a bíróságot, ítélje meg az eddigi elmaradt százezer lei fizetését, ötszáz-ezer lei erkölcsös kárt és helyezze vissza állásába. A rendkívül érdekes kérdésben a tábla nem döntött, mert az ügy elbírálása hosszabb időt vesz igénybe.

A féltékeny szerelmes vérfürdőt rendezett. Székelyvárról táviratozzák: Dinnyés községben Gál János munkás jegyben járt Kiss Teréziával. Megtudta, hogy a lányának, amíg ő Budapesten dolgozott, Miseller Lajos gazdálkodó udvarol. A legény erre hazautazott és felkereste menyasszonyát ahol ott találta Misellert és Gábor Ferenc nevű barátját. Eleinte csendesen beszélgetett, majd hirtelen revolvért rántott és sorra lelőtte Kiss Teréziát, Miseller Lajost, Gábor Ferencet, majd saját halántékába lőtt. Mindanégyen rögtön meghaltak.

Ujabb vörhenyesetek Temesvárott azonban a legtöbb betegség nálunk enyhe lefolyású

Temesvár, november 16.

A járványos betegségek közül a vörheny az, amely az utóbbi időben Temesvárott, de más városokban is terjedőben van és komolyabb orvosi rendszabályokat tesz indokoltá. Az elmúlt hét hivatalos adatai szerint Temesvárott öt újabb vörhenyesetet jelentettek be a városi főorvosi hivatalnak.

A régebbi esetekkel együtt e hét elején kezelés alatt állott tizenhat vörhenybeteg, hat pedig a múlt hét folyamán felgyógyult.

A tizenhat vörhenybeteg közül tizet a járványkórházban, hatot pedig házi kezelésben ápolnak. Történt ezenkívül az utóbbi napokban hét difteriás és egy tifuszmegbetegedés. Kezelés alatt volt a múlt hét végén összesen tizenegy difteriás és négy tifuszbeteg, felgyógyult a régebbi esetekből négy difteriásbeteg, egy pedig meghalt és így jelenleg négy tifusz és hat difteriás eset van nyilvántartva. A járványos betegségekre vonatkozólag Pro-

tea n Oktáv dr. városi főorvos munkatársunknak a következőket mondta:

— Örvedetes jelenség, hogy a járványos betegségek és első sorban a vörhenyesetek nálunk enyhe lefolyásúak. Sikerült a közönség nagyrészt meggyőzni arról, hogy az eredményes elkülönítést csak akkor eszközölhetjük, ha a betegeket kórházba küldjük ott, ahol a lakásviszonyok lehetetlenül teszik a beteg szigorú elkülönítését.

A vörhenybetegek felénél többet a járványkórházban ápolnak. Az új betegszállító kocsit elkészült. Üzemben van, és megkönnyíti a fertőző betegek elszállítását.

A vörheny kivül a többi járványos betegség csak szórványosan fordul elő a városban és míg a megyében a difteria több helyen lépett fel, nálunk mindössze négy esetet jelentettek be. A főorvosi hivatal mindent megtesz, hogy a ragályos betegségek fellépése ne lehessen járványszerű.

Beomlottak egy városrész épületei a gázgyárban történt robbanás okozta légnyomás alatt

Pittsburg, nov. 14.

A pittsburgi gázgyár egyik óriási gáztartálya felrobbant. A légnyomás olyan erős volt, hogy az összes környékbeli épületek pillanatok alatt beomlottak. Azonban attól tartanak, hogy a romok alatt igen sok halott van még. A gáztartály közelében hatalmas munkástelep volt, amelynek házaiból jóformán egyetlenegy sem maradt épen. A katasztrófa következtében ötezer ember vált hajléktalanná, akiket ideiglenesen barakkokban fognak elhelyezni. A gáztartály a robbanás után még hosszú órákon keresztül lángokban állott és a nagy hőség miatt a tűzoltóság nem tudta megközelíteni. A beomlott házak körül erős rendőri készültséget állítottak fel, amelynek azt a szigorú utasítást adták, hogy mindenkit, akit fosztogatáson érnek, figyelmeztetés nélkül löjjenek le.

A rettentő gázrobbanásról újabb borzalmas részletek érkeznek. Az újabb jelentések szerint a halottak száma huszonhétre emelkedett, félő azonban, hogy a sebesültek közül sokan fognak még meghalni. A kórházakban körülbelül nyolcszáz sebesültet ápolnak. A gáztartály a harmadik utcában levő iskolában a robbanás idején éppen tanítás volt. Az épület súlyosan megrongálódott. A kétszáz tanuló közül sok megsérült. Némely utcában megrepedtek a rázkódtatástól a vízvezeték csövei és a kiömlő víz valószínűleg árvizet okozott.

A Glória Motor és Kerékpárregyesület folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor a belvárosi mozi körül rendkívül érdekes motor és kerékpár akadály, lassúsági és ügyességi versenyt rendez. Részletes programot legközelebb közlünk.

ORIASI ÉRDEKLŐDÉS nyilvánul meg a Weisz-palotában levő tárlat iránt, melyet erre való tekintettel e hó huszadikáig hosszabbítottak meg.

— **Beethoven IX. szimfóniája Kolozsvárott.** A kolozsvári magyar filharmónikusok a Beethoven centennárium alkalmából összes szimfóniáinak sorozatos előadása során eljutottak a minden idők legrsodásabb alkotásához, a IX. szimfóniához. A IX. szimfónia 60 tagú zenekarral és 120 tagú énekkarral e hó 29-én kerül előadásra. A filharmónikusok meghívására a nagy zenei művet Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész fogja dirigálni. A betanítás nehéz és fárasztó munkáját Rezik Károly cselló- és orgonaművész, a Magyar Zenekonzervatórium igazgatója végzi.

— **Erdélyi Lekszikon** címen a jelenleg Nagyváradon élő Osváth Kálmán író kétkötetes hűzagnptló munkát ad ki. Nyolcszáz tömött oldala lesz az Erdélyi Lekszikonnak és megismerteti Erdély közéleti, társadalmi, politikai, irodalmi, művészeti, kulturális, egyházi, iskolai és közgazdasági viszonyaival és személyiségeivel. Az egész munka huszonöt füzet lesz, melyek egy év alatt jelennek meg. A teljes mű előfizetési ára ötszáz lei, amely öt egyenlő részletben is fizethető. Megrendelések Osváth Kálmán Oradea-mare Boulevardul Regele Ferdinand 41. szám alatt eszközölhetők.

* **Roval-kávéházban** a mai naptól kezdve minden este **Konstantinovics Károly** teljes zenekara hangversenyez.

— **A gyárvárosi szállók lakosainak kérelme.** A gyárvárosi szállók lakosainak küldöttsége járt tegnap a városházán és Georgevici Lucian dr. főpolgármestertől a szállók gyermekei részére állami elemi iskolát, továbbá postahivatalt kért. A főpolgármester megígérte, hogy az iskola kérdését tanulmányozni fogja, bár a tanév már megkezdődött és az ügy ezzel elkészté. A postahivatal felállítására azonban nem az ő hatáskörébe tartozik.

— **A sikkasztó ügynök felesége az ügyészségen.** Megirtuk, hogy a rendőrség a bukaresti Goldenberg Dávid Fiai vaskereskedő cég feljelentésére sikkasztás miatt eljárást indított a székelyben levő Iritz Lipót ügynök ellen és hogy ezzel kapcsolatban leányát és feleségét is tartóztatták. Leányát, akinek ártatlansága kiderült, szabadon bocsátották, feleségét pedig átkísérték az ügyészségre. Valószínű, hogy hamarosan szintén szabadlábra helyezik.

* **Ha Temesvárra jön,** kérje mindent az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

— **Leszállított betétkamat.** A Kereskedelmi és Gazdasági Bank R.-T. tisztelt ügyfeleinek tudomására hozza, hogy az intézetnél elhelyezett takarékbetétek kamatát folyó évi november hó 15-től kezdődőleg 2 százalékkal leszállította.

— **Vesztett kutya garázdalkodása.** A Tirol-utca 76. számú házban Ognyanov József kutyáján vesztettség tört ki. A kutyát, mely a házbeltől közül többeket megmart, kiirtották. Négy személyt a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállítottak.

* **A Lloyd Taverna szenzációs műsorát** okvetlen nézze meg. Nagyszerű vacsora szolid áron.

Ifjúsági előadás keretében félhelyárral kerül színre szombaton délután Csathó Kálmán nagyszerű magyar életképe, Te csak pipálj Ladányi. Az igazgatóság a tanuló ifjúság számára a belépődíjat tíz és husz leiben állapította meg. Az összes előadásokra jegyek elővételben a Bánátnál.

— **Kirakatba esett a bicikliről.** Anna József tizennégy esztendőes kifutó fiú a belvárosi Hunyadi-utcában találkozott egy ismerősével, aki megkérte, hogy vigyázzon a kerékpárjára, amíg néhány percre felmegy a Hunyadi-utca 7. számú házba. Anna Józsefnek kedve kerekedett egy kis biciklizésre és elkerékpározott a Szentgyörgy-térig. Mikor azonban visszafelé tartott a Hunyadi-utca sarkán leesett a bicikliről és fejével bele-yágódott a Hunyadi-utca sarkán levő cipőüzletbe. Az eltörtött kirakat csepepei arcán és kárában kisebb sérüléseket okoztak. A vérző fiúnak a Jahner-féle gyógyszertárban nyújtottak első segélyt.

MÉG NÉHANV NAPIG látható Ferenczyék művészeti képljállítására a Weisz-palotában.

— **Tárcadobók működésben.** Kara György huszonnégy esztendőes dézsakészítő, aki egy tordamegyei faluból vetődött Temesvárra, tegnap délelőtt furfangos csalónak esett áldozatul. A főposta közelében egy előtte haladó elegáns ur zsebéből kiesett egy pénztárca. Abban a pillanatban egy másik férfi termett Kara mellett, felvette a tárcát és kijelentette, hogy majd osztolni fognak annak tartalmán. Pár perc múlva azonban az elegáns ur visszafordult és elvesztett pénztárcája miatt kérdőre vonta Kara Györgyöt és társát. Karát meg is mottorta, de nem találta nála a tárcát. Enre fogta a tárca igazi meztőlőit és azt mondta, hogy a rendőrségre viszi. Kara György csak a postán vette észre, hogy az ismeretlen mottozó ellönte ötévezet lejt.

— **Részeg soffőr halálutja.** Súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt tegnap a Gyertyámos—Csene közötti országúton. Hess József tizenkilenc éves soffőr részeg állapotban vezette Zaharie Antal cseni lakos gépkocsiját, amelyben csupán a tulajdonosnak Péter nevű hatéves fia foglalt helyet. A soffőr az autót nekivezette az ároknak, a kocsi felborult, a soffőr a földre vágódott, agyveleje kiloccsant és a szerencsétlen ember a helyszínen szörnyethalt. Csodálatosképpen a kis fiúnak semmi baja nem történt, mert a bőrülésben meghúzódva elaludt és a párnák a sérüléstől megvédték. Az autó teljesen összetört. Amikor a szerencsétlenségről tudomást szerzett Hess József nagybetegesen fekvő édesanyja annyira megrendült, hogy két óra múlva szintén meghalt.

* **Zuzsi-őttorem** mai étlapja a következő: rizsleves, borsóniré debrecenivel, bécsi szelet garnirozva salátával, és diós metélt. Ára 50 lei, házonkívül is kapható Naponta frissen csapolt sör. Tisztviselőhéd 32 lei. Ebéd és vacsora - abonomák 1500—2000 lei.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Olaci Cornelia, Cojocar Mircea, Knezovics István. Meghaltak: Hárting József 39 éves korban. Házasságot kötöttek: Pulitzer Rudolf és Rigó Erzsébet, Grundhauser Antal és Schlee Eteleka, Codrean Péter és Chirea Mária, Crivay József és Vecsei Erzsébet.

Színház

Édenkert. Szerdán, esütörtökön és pénteken a magyar társulat nem tart előadást, hogy annál jobban készülhessen az Édenkert szombati bemutatójára. Az Édenkert a bécsi és budapesti színpadokon igen nagy sikerrel került színre és ma is állandóan műsorban van. A főszerepet Temesvárott Palla y Many alakítja, aki ebben a szerepében egyéniségének megfelelő tökéletes alakítást fog nyújtani. Mellette Fekete Irén, Kiss Mariska, Mészáros Jávör, Kalós és Kovács Jánosok a többi szerepeket. Az Édenkert vasárnap délután hat órai előadásban újból műsorban van.

Puccini posthumus operája. Budapestről jelentik: A budapesti operaház kedden este mutatta be Puccini posthumus operáját, melynek Turandot a címe és amelynek harmadik felvonását Puccini vázlatai és jegyzetei alapján Alfano fejezte be. Az operának igen nagy sikere volt. A művészek közül különösen Székelyhidy Ferencnek, Tihanyi Vilmának és Sándor Erzsinek volt óriási sikere.

Gramatica Emma társulata Temesvárott. Gramatica Emma, a jelenkor egyik legnagyobb drámai művésznője, aki nővérel, az ugyancsak ismert színésznővel, Gramatica Irmával európai köruton van, egyetlen vendégszereplésre Temesvárra is ellátogat társulatával. Vasárnap, november 20-án játszik a társulat, amely Bukarestből jön a temesvári színházban. Előadásra kerül D'Annunzio Egy tavaszi reggel álma című egyfelvonásosa, valamint Barrie J. M. Egy öregasszony kitüntetésével című háromfelvonásos drámája. Az előadás este nyolc órakor kezdődik. Jegyek az Occident színházi ügynökségnél kaphatók, Lloyd-sor 3. szám alatt. Telefon 704.

Heti műsor:

Szombaton délután öt órakor: Te csak pipáld Ladányi. (Ifjúsági előadás.)

Szombaton este félkilencor: Édenkert.

Vasárnap délután három órakor: Házi tündér.

Vasárnap este hat órakor: Édenkert.

Az elegáns hölgy

csak
MAIBOTT-FÉLE
gummifűzőt

visel az egyéni melltarlóval a legújabb modellek

ANGELI

különlegességi fűzőmütermében.

Temesvár-Belváros, Jenőherceg-utca 7 sz.

Motorkerékpár

javitások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Apróhirdetések

Alláskeresőknék 25 százalék engedély. Díj előre fizetendő.

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei

Házasság

Egyedülálló ur nő levelezne házasság reményben 35-45 év körüli uremberrel. „Hivatalnoknő” jelígre írt levelet a kiadóba kérek. (2514)

Intelligens közpokerü özvegyasszony férjhez menne jól szituált uriemberhez. Levelet kérek „Közös szimpátia” jelígre a kiadóhivatalba. (2518)

Zongoratanárnő nagyon szép jóv. delemmel, férjhez menne nagyon jó állású, előkelő uriemberhez. Levelet kérek „Házasság” jelígre a kiadóba. (2525)

Alkalmazás

Házmesternek felvétetik házaspar. Az asszony bejárónőnek. Zimmermann, Erzsébetváros. Tel.: v-utca 2. (1662)

Roman, magyar, német nyelvet perfektil beszélő, 20-22 év körüli leányt keresek azonnai belépésre 3 éves fiúgyermek mellé. Címeket a kiadóba kérek (25-26)

Alt-modell keresünk fix fizetéssel. Jelentkezni lehet d. e. 9-11-ig d. u. 3-9-ig II. Andrássy-ut 4, Művészházban. (1671)

Allást keres

Gép- és gyorsíró állást keresek. Felsőkereskedelmi érettségű tettem, magyarul és németül beszélek. Többévi irodai és 3 évi ban gyakorlatlalt rendelkezem. Szíves ajánlatot „Törekvő” jelíggel a kiadóhivatal továbbít. (1509)

Hosszabb irodai gyakorlatlalt rendelkező hivatalnoknő, magyar, német nyelvtudással állást keres azonnali belépésre. Címeket a kiadóba. (2527)

2 évi gyakorlatlalt bíró mag ar, német gép- és gyorsíró december 1-i beépésre állást keres Szíves megkeresést kérek „Jó munk érő” jelíggel. (2518)

Előkelő helybéli családból származó volt mérnökari tiszt, perfekt román, német, magyar, állást keres mint levelező vagy utazó. Szíves megkeresések „Nőtlen 28” jelíggel a kiadóba (2505)

Lakás

2 szobás lakás kerestetik a József- vagy Erzsébetvárosban, lehetőleg közel a Belvároshoz. Berényi, Helicon nyomda (1166)

Gyárvaros kivételével bármely városrészen különbejáratu csinosan butorozott szob. kerestetik. „Magános” jelígre kérek ajánlatot.

2 szoba, előszoba, konyha lakást keresünk későbbi beköltözökre. Címeket a kiadóba kérek. (2492)

Nagyobb leányom mellé lakótársnőnek vennék intelligens urileányt teljes ellátásra. Ajánlatot kérek „Tanuló is lehet” jelíggel a kiadóhivatalba. (2507)

Különbejáratu szép utcai szoba, butorozva, kiadó decembertől. Józsefvaros, Ormos u. 2/a. I. 7. (1668)

3-4 szobás lakást keresek kertes házban tavaszra beköltözésre. Ajánlatokat „Kertes” jelíggel a kiadóba. (2519)

Adas-vétel

Megvételre keresek nagyon szép, modern ebédlőt privátútl. Címeket kérek a kiadóhivatalba. (2520)

Jókarban lévő mikadokabát és egy használt sötét öllőny eladó. Cím a kiadóban. (2521)

Jónan zongora bérbe kerestetik privát részére. Ajánlatot ármegeelőéssel kérek „Zongora” jelíggel a kiadóba (2522)

Különléte

Elvesztet vasárnap este egy brilliáns carmazol-függő a Belvárosban. Megtaláló szép jutalom ellenében adja le a Zenélőóra vendéglőben Viclárnál. (1669)

200 ezer lejt keresek első helyen való be-táblázásra. Ajánlatot kérek „Sürgős 20” jelíggel a kiadóba. (2523)

Jótor gumu tülöhöz penzes tars erestűk. Ajánlatot „Együtt dolgozunk” jelíggel a kiadóba. (2524)

Pál kemelegítőket készit a cs. árban Weitzen Henrik rézműves, Hunyadi-ut 50.

A Temesvári Első Takarékpénztár

Alapított 1845.

Központ: Belváros, Str. Avram Iancu (Takarék-pénztár-u.) 4. sz. Józsefvarosi fiók: Bul. Berthelot (Kossuth L.-u.) 25. Gyár. fiók: Str. Dacilor (Fő-u.) 20

leikölcsönöket

tolyosít házakra és földekre bekebelezve legolcsóbb kamattétel mellett. (1648)

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejzsappant, liliumpu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerházban, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petöfi csárda mögött feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688) Ugyenott téglák is kaphatók.

Értesítés. Miután az üzemenk ismét egyedüli tulajdonosa vagyok, összes butorkészítményeimet elsőrendű minőségben és legjobb kivitelben mélyen leszállított áron szállíthatom. Megtekintés vételkényszer nélkül. Tisztelettel

Schuszter Ferenc

Gyár és butorraktár: Erzsébetváros, Korona-utca 14. A 3-as villamos végállomása

MOZI

Belv. moziban: Szerda és csü. 8 órák november 16 és 17

Gyár. moziban: Péntek és szombat november 18 és 19

Mehalai moziban: Vasárnap, nov. 20.

Az álmok szigete

Paul Rosenheyn regénye után. Szenciációs részletek az orosz emigránsok életéből.

Szerilem. Pompa. Elegancia.

A főszerepekben:
Liane HAID
Harry LIEDTKE Alfons FRYLAND

Monopol: Concordia-Film, Braşov.

Jön! **Jön!**

ÖECELLENCIÁJA

A főszerepekben:
Olga Tschechowa, Willy Fritsch
Hans Junkermann.

Ak olcsón és jól akar szép butort vásárolni, csakis **SIEBOLD** butorgyárába menjen. Timişoara II, Távirda u 19. Tel.: 6-99

Meghívó.

A temesvári vakok zenekara 1. évi november 19-én a Michels- (volt Novotni) féle vendéglőben rendezendő

Erzsébet-bájlára

ezuton hívjuk meg a nagyerdemű közönséget.

Belépődíj személyenként 30 lei adóval együtt.

Kezdeté este 8 órakor és tart reggel 3-ig.

Kérjük a nagyerdemű közönség aktív részvételét.

A rendezőség.

Az emberl eszme legcsodálatosabb találmánya a

PITTROFIN

gummitalpalás, amelynek világszabadalmát

HERBERT LAJOS

szerezte meg nagy áldozatok árán azon célból, hogy Timişoara (Temesvár) és vidék közönségének egészségét és kényelmét megvédje, illetve lösegi se Amicta Clujon, Oradeán, Sibuban és Marosvásárhelyen a

PITTROFIN

talpao mühelyeinket megnyitottuk, mindenki elismeri az előnyet, mert a

PITTROFIN

gummitalpalás cipő könnyű, ruganyos, zajtalan, a talp védi a lábat nedvességtől, fagytól és ami a fő, a tyukszemképződéstől is. Kétszeresen tartásabb a börtalpnál és így jóval olcsóbb is.

PITTROFIN

gummitalpalás ragasztva jön a cipőre, de soha le nem válik, ami szintén kiváltsága a talpalmának. Hó- és sár-cipők, férfi-, női- és gyermekcipők szakszerű javítása, talpalása, valamint a fonnott cipők szandálok csak fentnevezett cipészüzemben egyetlen helyen

Bulevardul Carol (Hunyadi-ut) 6.

Rikkancsok

magas jutalék és fixfizetéssel felvételnek a Déli Hirlapnál

Felelős szerkesztő: VUCHETICH ENDRE dr. HELICON-nyomda, Timişoara. Felelős kiadó: VÁRNAY ELEMÉR dr.